

Asia: VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Koulutuspoliittisen selonteon keskeisiin teemoihin kuuluu varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen erityisesti heikoimmassa asemassa olevissa perheissä, perusopetuksen oppimistulosten nostaminen sekä yhdenvertaisuuden turvaaminen koko Suomessa. Vision mukaan Suomessa on vahva, laadukkaaseen ja vaikuttavaan kasvatukseen, koulutukseen, tutkimukseen ja kulttuuriin rakentuva sivistysperusta. Kuitenkin taito- ja taideaineiden määrä on merkittävästi pienentynyt. Siksi yhtenä kokonaisvaltaisena ratkaisuna näihin kohtiin toimii kulttuurikasvatussuunnitelmat ja niiden asettaminen velvoittavaksi osaksi opetussuunnitelmia.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Visio on rohkea ja kattava.

Perusopetuksen oppilaiden oppimistulokset ovat kansainvälistä huipputasoa. Tähän tarvitaan taito- ja taideaineita sekä suunnitelmallista kulttuurikasvatusta, joka on virallinen osa opetussuunnitelmaa.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Taide- ja taitoaineiden väheneminen huolestuttaa koska konkreettisia esityksiä selonteossa ei aseteta. Kulttuurikasvatussuunnitelmat ovat konkreettinen, tasa-arvoinen ja demokraattinen keino tuottaa osaamista koko maahan.

Ilman kulttuurikasvatusta seuraavat tavoitteet eivät toteudu:

- Varhaiskasvatus edistää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti lapsen kokonaisvaltaista oppimista, kehitystä ja hyvinvointia.

- Koko väestön laaja ja laadukas perusosaaminen sekä kyky, halu ja mahdollisuudet kehittää omaa osaamista ovat Suomen menestymisen edellytys.

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

-

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

-

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

-

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

-

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

-

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

-

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

Selonteossa kirjataan että kunnassa voidaan tehdä kulttuurikasvatussuunnitelma osana opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmia ja että kulttuurikasvatussuunnitelmien laajempi käyttöönotto kunnissa on suotavaa. Suunnitelmia on kuitenkin tehty vain 114 kunnassa (ei 130 kuten selonteko väittää). Kulttuurikasvatussuunnitelmat on saatava velvoittavaksi osaksi opetussuunnitelmaa.

Mikäli kaikille Suomen lapsille ja nuorille halutaan kokemuksia kulttuurista ja taiteesta niin ratkaisu löytyy toimivista kulttuurikasvatussuunnitelmista. Näiden edistämistä tulisi tukea lainsäädännöllä ja resursseilla.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

-

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

-

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

-

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat

"Osaamiseen liittyvä eriarvoistumisen uhka on suomalaisen yhteiskunnan kannalta erityisen merkittävä. Koulutus on tärkein eri yhteiskunnallisiin asemiin

valikoitumista selittävä tekijä ja koulutuksen eriarvoistuminen tuottaa eriarvoisuutta kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla." Tähän tarvitaan kaikkiin kouluasteisiin liittyvää demokraattista ja tasa-arvoista kulttuurikasvatusta. Siksi kulttuurikasvatussuunnitelma täytyy saada velvoittavaksi osaksi opetussuunnitelmia.

Valta Aleks
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto